
Svar på interpellasjoner

Nr. 1, 2, 3 og 4 (2012)

Til : Bystyret

Fra : Ordfører

Kopi :

Vår referanse
12/974 - 12

Arkivkode

Sted
DRAMMEN

Dato
08.03.2012

SVAR PÅ INTERPELLASJONER NR 1,2,3 OG 4 (2012) TIL BYSTYRETS MØTE DEN 20. MARS 2012

Interpellasjon nr 1 - Eldreomsorg

Haydar Øzbal (uavhengig) har fremmet følgende interpellasjon:

Vi kunne lørdag 4.februar 2012 lese i DT at Drammen kommune bryter loven i eldreomsorgen.

Bakgrunnen for denne overskriften var Fylkesmannens konklusjon etter at Drammen kommune endret praksis ved at de som før havnet på venteliste i påvente av ledig plass, nå fikk avslag. Dette konkretiseres ved at det i november 2010 var 42 personer som ventet på langtidsplass, og at ventelisten i august 2011 var borte.

Fylkesmannen mener kommunens praksis dekker over det faktiske behovet for sykehjemsplasser, og ber om at praksisen endres.

Det er helt uakseptabelt at kommunen bryter med loven.

- 1. Hva har kommunen tenkt å gjøre for å møte denne kritikken fra Fylkesmannen/Helsetilsynet?*
- 2. Hvor mange personer har søkt om langtidsplass fra november 2010 – desember 2011, og hvor mange av dem har fått innvilget plass?*

Forslag til vedtak:

1. Drammen kommune sørger for at alle som oppfyller kriteriene for å få sykehjemsplass og som selv ønsker det må få en plass innen 3 måneder.
2. Komiteen for helse og sosial holdes kontinuerlig oppdatert på situasjonen innenfor programområdet.

Interpellasjon nr 2 – Behovsanalyse innen eldreomsorg i Drammen

Jon Helgheim (Frp) har fremmet følgende interpellasjon:

Det har i løpet av det siste året blitt satt fokus på flere saker der det er sådd tvil om hvor godt tilbud Drammen Kommune gir til eldre pleietrengende. Gjentatte ganger har eldre med pleiebehov blitt sendt hjem fra Drammens sykehus mot sin og pårørendes vilje og Drammen kommune har fått kritikk fra flere hold for hvordan utfordringer med ventelister er løst. For å lykkes med å skape en god eldreomsorg må kommunen være sikker på at tilbudet både er bra og oppfattes bra. I dag kan det se ut som det er kommunens til enhver tid eksisterende sykehjemskapasitet som avgjør hvem og hvor mange som får plass. Dette fremstår som uforståelig da det etter loven klart fremgår at det er innbyggernes behov som avgjør kommunens tilbud. Fylkesmannen i Buskerud (tidligere Helsetilsynet) har konstatert at kommunens praksis er i strid med norsk lov. At det stadig såes tvil om kommunens evne og kapasitet til å levere et tilfredstillende tilbud er ikke noe Drammen bystyre kan slå seg til ro med.

På bakgrunn av dette fremmes følgende forslag til vedtak:

1. *Bystyret ber rådmannen utarbeide en behovsanalyse av kommunens behov for institusjonsplasser og andre omsorgstilbud. Rådmannen gis fullmakt til å benytte eksternt analysebyrå for å danne et helhetlig bilde av situasjonen og utarbeide en så god fremtidsanalyse som mulig. Analysen skal ha fokus på å kartlegge det reelle behovet for omsorgsplasser uavhengig av kommunens økonomiske situasjon.*
2. *Drammen kommune skal ha som målsetting å gi et godt tilbud som er tilpasset innbyggernes behov. Det tilstrebes å tilpasse kommunens tilbud slik at eldre kan bo hjemme så lenge det er forsvarlig og så lenge de selv ønsker det. Dersom pasienten i samråd med fastlege eller annen behandlende lege mener sykehjemsplass er til beste for pasienten, skal kommunen tilby dette. Rådmannen legger frem sak til komitè for helse, sosial og omsorg med forslag til hvordan ny tildelingsordning bedre kan ivareta de pleietrengendes ønsker og behov. Det er i denne sammenheng av overordnet betydning at kommunen kan tilby plass av høy kvalitet uten ventetid, ikke hvem som drifter tilbudet.*
3. *Dersom behovsanalyse og ny tildelingsordning tilsier at Drammen kommune må oppjustere kapasiteten innen eldreomsorgen åpnes det for anbuds konkurranse for å imøtekomme behovet.*

Interpellasjon nr 3 - Eldreomsorg

Ulla Nordgarden (Venstre) har fremmet følgende interpellasjon:

I henhold til kommunelovens § 23.2 er politikerne ansvarlig for god styring, kontroll og kvalitetssikring. Etter en februar måned spekket med medieoppslag og hyppige diskusjoner omkring kvalitet og kapasitet innenfor pleie- og omsorgstjenesten, ønsker kommunens politikere en bedre oversikt over tjenesteutøvelsen og pasientoppfølgingen.

Det er tilfredsstillende at Fylkesmannen har støttet Drammens klagebehandling de siste 3 årene, men dette sier ikke mer enn at Drammen legger seg på et minimumsnivå når det kommer til kvalitet i eldreomsorgen, et nivå definert av lovverk og ikke verdighet. For å bygge opp en god eldreomsorg må innbyggerne være trygge for at både verdighet og lovverk ligger til grunn ved utvikling av tjenesten.

God tjenesteutøvelse må kombinere åpenhet rundt ønsket tjeneste, tildelt tjeneste og klagebehandling. Dagens situasjon med et svært generelt søknadsskjema, kombinert med at avslag ikke alltid er faglig begrunnet, kan skape barrierer for å reise en klagesak. Dette kan være et problem i kommunen i dag. En god klagerutine gir politikere et bedre verktøy for kvalitetsarbeid.

Forslag til vedtak:

- *Søknadsskjema for omsorgstilbud endres slik at det blir enklere å be om sykehjemsplass, samt informerer om rutiner for klage på vedtak*
- *Alle vedtak skal faglig begrunnes, skriftlig til søker*
- *Bystyret, ikke bare Komiteen for helse, sosial og omsorg, får fremlagt rapporten over søknader, vedtak og klager. Rapporten skal suppleres med antall som får korttids plass i påvente av ledig langtidsplass*
- *Rådmannen fremlegger et forslag til oppbygging av pleie- og omsorgstjenesten med konkrete og spesifiserte plassbehov, ut fra historiske data og fremskrivning av drammensbefolkningen. Kompetansebehov skal synliggjøres i forhold til de spesifiserte plassbehovene. Forslaget fremlegges ved 2. tertial.*
- *Det utarbeides et system for å håndtere varslingssaker innenfor tjenesten. Tjenesten skal være døgnkontinuerlig.*

Interpellasjon nr 4 – Dagsentertilbudet

Lin-Merete Carlsen (AP) har fremmet følgende interpellasjon:

Arbeiderpartiet mener innsparingstiltakene i forhold til dagsentertilbudet er dårlig eldreomsorg. Det å beholde tilbudet i lokalmiljøet er viktig for mange eldre. Vi viser til brev fra Borrettslagene på Fjell til ordføreren som spør om dette er kommunens første ledd i prosjektet Fjell 2020? Dagsenterne har en betydelig forebyggende effekt, og i stedet for å bygge ned disse sosiale møteplassene, må vi skape flere slike møteplasser. Åpne dager på dagsenterne er et viktig lavterskel tilbud som sørger for aktivitet og sosialisering for de eldre i bydelene.

Arbeiderpartiet ønsker at det satses mer på forebyggende helsearbeid i bydelene våre, og vil styrke prosjektet «Min cafe» slik at det er mulig å opprette dette tilbudet i flere bydeler.

Arbeiderpartiet foreslår følgende:

- 1. Omstrukturering av dagsentertilbudet endres ikke ved hjemmetjenesten Strømsø. Driften ved dagsenteret på Fjell videreføres slik det er i dag. Dette dekkes inn ved å overføre 1 million kroner fra disposisjonsfondet.*
- 2. Prosjektet "Min cafe" styrkes med 1 million kroner i 2012. Dette for å skape flere møteplasser for seniorer, der man også har fokus på innhold og hvor det skal legges til rette for transportmuligheter. Det overføres 1 million fra disposisjonsfondet*

Svar:

Interpellasjonene 1, 2, 3 og 4 (2012) har klar sammenheng og besvares derfor under ett.

Saksbehandlerpraksis i tråd med lovverket

Saksbehandlerpraksis for alle tjenester i helse, sosial og omsorg er basert på lovverket som regulerer disse tjenestene. Alle vedtak er jfr. lovverket faglig begrunnet, både innvilgelser og avslag. Alle som har rett til nødvendig helsehjelp får dette, uten ugrunnet opphold eller ventelister. Så lenge det vurderes faglig forsvarlig å yte nødvendig helsehjelp i hjemmet, innvilges ikke sykehjems plass. Når det innvilges sykehjems plass er dette bl.a. begrunnet med at nødvendig helsehjelp og omsorg ikke lenger kan ytes på forsvarlig måte i hjemmet. Etter at dette vedtaket er fattet skal sykehjems plass tilbys umiddelbart, uten ventetid. Dette er praksis i Drammen kommune i dag.

Drammen kommune er i dialog med Fylkemannen for å klargjøre alle sider av saksbehandlerpraksis ved behov for nødvendig helsehjelp. Bystyrekomite helse, sosial og omsorg vil bli orientert om Fylkesmannens konklusjon og eventuelle behov for endringer.

Satsningsområdene for tjenesteutvikling i pleie- og omsorgstjenesten

Den hyppigste årsaken til innleggelse i sykehjem er demens. Ca. 85% av alle beboere i sykehjem har demensdiagnose. Det er også mange hjemmeboende med forskjellige demenstilstander. For denne gruppen er det blant annet stort behov for avlastningstilbud til pårørende. Dette var bakgrunnen for at tjenesteutviklingen i pleie- og omsorgstjenesten i 2011 hadde særlig vekt på omsorg for mennesker med demens. Følgende nye tilbud for mennesker med demens og/eller deres pårørende, ble etablert/gjennomført i 2011:

- omsorgsboliger i nytt bofellesskap (7 boenheter) med heldøgns bemanning i Austadgata 36
- 29 ordinære langtidsplasser i sykehjem ble tilrettelagt for mennesker med demens
- 2 nye aktivitetstilbud med åpningstid på dag og kveld, med bl.a. avlastningstilbud for pårørende
- videreutvikling av Villa Fredrikke – aktivitetshus for mennesker med demens og deres pårørende.
- Planlegging av omsorgsboliger med heldøgns bemanning for mennesker med demens i Schwartz gate.

I februar 2012 vedtok Bystyrekomite helse, sosial og omsorg at rådmannen skal legge fram en sak til bystyret i mai, med utredning av hva som skal til for å innfri Høyres 10-punktsplan for bedring av kommunens omsorgstilbud i Drammen:

Du kan trygt bli gammel i Drammen.

		Status 2011
1.	Sykehjemsplass (langtidsopphold) innen 4 uker (28 dager)	- I 2. halvår 2011 ventet ingen mer enn 4 uker etter vedtak om langtidsplass
2.	Sykehjemsplass (korttidsopphold) innen 2 uker (14 dager)	- Gjennomsnittlig tid fra vedtak til tildeling av plass var 9 dager
3.	Akutt plasser innen 3 dager	- Akutt plass tildeles umiddelbart, oftest før vedtaket fattes
4.	Hjemmesykepleie – umiddelbart (0 dager etter vedtak)	- I 2011 fikk mottakerne hjemmesykepleie før søknaden var behandlet (minus 3 dager)
5.	Hjemmetjenester innen 14 dager	- I 2011 tok gjennomsnittlig effektiveringstid 13 dager
6.	Enerom til alle	- 94,1 % av alle som er innlagt på sykehjem i Drammen har enerom
7.	Opplæringstilbud til alle ansatte i helse- og sosial	- Opplæringstilbud videreføres og nye opplæringstilbud gis gjennom programmet <i>Skap gode dager</i> i 2012. Flere ansatte vil da få tilbud om opplæring
8.	Kvalitetssystem for å forebygge feil og sikre riktige og gode tjenester	- Kvalitetssikringssystem (EQS) er innført
9.	Brukerdialog for å sikre eldre, pårørende og ansatte direkte innflytelse på utforming av tjenestetilbudet, bl.a. drøfte hvordan vi i Drammen skal oppfylle verdighetsgarantien.	- Dialogmøter avholdes. I utviklingen av tjenestetilbudet må vi ha enda tettere dialog med brukere og pårørende
10.	Tidlig bruk av omsorgsteknologi	- Velferdsteknologi planlegges tatt i bruk i de nye omsorgsboligene i Schwartzgate. Prosjektet ventes igangsatt i 2012

Utredning av punktene 1 – 10 legges fram for Bystyrekomite helse, sosial og omsorg i mai 2012.

Starten på fjoråret var krevende. Min vurdering er at det er gjort forbedringer i tjenestetilbudet utover høsten. Det er viktig at vi fortsetter arbeidet med å bedre tjenestene.

Sykehjemsdekningen i Drammen kommune

I 2011 hadde 14,6 % av alle Drammensere over 80 år plass på sykehjem. Dette er ca. 2-3 % poeng høyere dekningsgrad enn sammenlignbare storbykommuner og 0,3% over landsgjennomsnittet. Selv når sykehjemsdekningen er tilfredsstillende, vil det alltid være pleie- og omsorgstjenestens evne til å yte nødvendige tjenester og skape trygghet for bruker og pårørende i hjemmet, som skaper god eldreomsorg.

I perioden 1.oktober 2010 til 31.desember 2011 var det 261 personer som søkte om sykehjemsplass i Drammen kommune. Av disse ble 232 personer tildelt sykehjemsplass og 34 personer fikk avslag. Alle som vurderes til å ha behov for sykehjemsplass får tildelt dette.

Dagsentertilbudet i Drammen kommune

Omleggingen av dagsentertilbudet i Hjemmetjenesten Strømsø ble gjennomført for å løse utfordringer knyttet til endringer i brukerbehovet og rammebetingelser. Omleggingen førte bl.a. til at den samlede kapasiteten økte med 6 dagsenterplasser. Prosjektet *Min Cafe* er etablert på Fjell og vil framover ha fokus på aktiviteter og samarbeid med frivillige.

Brukervalgsordning - hjemmehjelp

Ved tildeling av hjemmehjelp (praktisk bistand til rengjøring) gis brukeren mulighet til å velge mellom en kommunal eller to private utførere, og seinere evt. skifte utfører dersom man ikke er fornøyd med måten tjenesten utføres på. Brukervalgsordningen videreføres og det blir utlyst ny konkurranse våren 2012.

Framtidig behov for helse- og omsorgstjenester

I behandling av 2. tertialrapport 2011 og Økonomiplan 2012 – 2015 har bystyret vedtatt at det skal foretas en organisasjonsgjennomgang av hele Helse- og omsorgstjenesten og etableres et utviklingsprogram *Skap gode dager*. Hensikten er å kartlegge mulig forbedringspotensiale i dagens helse- og omsorgstjeneste og framskrive behov for endringer i et langtidsperspektiv. Sentrale elementer som vil utløse behov for endringer i framtida er bl.a. demografi, tilgang på kvalifiserte helsearbeidere og gjennomføring av Samhandlingsreformen.

I forbindelse med Samhandlingsreformen må kommunene forberede seg på å gi et forsvarlig helsetilbud til sykere pasienter enn før. I tillegg til konsekvenser for ressursbehovet og kapasiteten i de ulike tjenestene, vil Samhandlingsreformen også medføre behov for nye tjenester og spisskompetanse som kommunene ikke har i dag.

Takk!

Over 2000 ansatte gir et omsorgstilbud til omlag 5000 drammensere. Som ordfører får jeg svært mange positive tilbakemeldinger på kommunens tjenester. Jeg vil derfor rette en stor takk til den innsatsen våre ansatte gjør.

Samtidig skal vi lytte til de som melder om forbedringsbehov. Det er viktig at brukere og pårørende sier ifra. Bystyret er opptatt av trygghet, trivsel og gode tjenester. Jeg vil derfor legge frem følgende forslag til vedtak:

Forslag til vedtak interpellasjoner 1, 2, 3 og 4 (2012):

1. Bystyrets vedtak i behandling av 2. tertialrapport 2011, om en full organisasjonsgjennomgang i helse, sosial og omsorg, går som forutsatt våren 2012. Dette er et grunnleggende element for utviklingsprogrammet *Skap gode dager*. Bystyrekomite helse, sosial og omsorg orienteres løpende om status.
2. Sak om eventuell etablering av Drammen helsesenter går som forutsatt, jfr. bystyrets vedtak i behandling av Økonomiplan 2012 – 2015. Utredningen skal belyse behovet

for lokalmedisinske tjenester i kommunen, som konsekvenser av Samhandlingsreformen.

3. Helse-, sosial- og omsorgsplan for Drammen kommune skal gi en bred beskrivelse av tjenestetilbudet og bl.a. inneholde:
 - a. Prognoser for fremtidige behov for tjenester og tjenesteutvikling
 - b. Forslag til bruk av velferdsteknologi
 - c. Forslag til kvalitetsstandarder for tjenestene
 - d. Forslag til felles opplegg for brukerdiallog innen helse, sosial og omsorg
 - e. Prognoser for fremtidig behov for medarbeidere og kompetanseutvikling
 - f. Økonomiske og administrative konsekvenser ved ulike strategier
4. Rådmannen bes utarbeide tjenestebeskrivelser og serviceerklæringer for sentrale tjenester innen helse, sosial og omsorg i Drammen kommune
5. Det foretas en gjennomgang av regelverk, rutiner og informasjon for søknad om og tildeling av tjenester.
6. Punktene 1-3 gjennomføres som åpne prosesser med bred medvirkning i form av verksteder og høringer.

Rådmannen har fullmakt til å utlyse eksterne oppdrag. Bystyrekomite helse, sosial og omsorg orienteres og involveres løpende i arbeidet. Fremdriftsplan for Helse- sosial- og omsorgsplan skal forankres i bystyrekomiteen.